

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
ХНУ імені В.Н. Каразіна

_____ В.С. Бакіров
_____ 2017

ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ЕКЗАМЕНУ ДО
МАГІСТРАТУРИ

за спеціальністю 082 Міжнародне право
для бакалаврів (спеціалістів) юридичних спеціальностей.

Вступний екзамен до магістратури за спеціальністю 082 Міжнародне право юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна має за мету зарахування на навчання абітурієнтів, які мають рівень знань та компетентностей, властивий бакалавру міжнародного права або бакалавру права. Відповідно, питання повинні бути необхідними і достатніми для діагностики здатності абітурієнта успішно засвоїти магістерський курс.

Програма підготовки складається з основних питань курсів Міжнародне право, Міжнародне приватне право та Державне (конституційне) право зарубіжних країн.

Вступний екзамен проводиться в письмовій формі. За умови успішного складання цього екзамену та екзамену з іноземної мови, абітурієнт допускається до участі у конкурсі на вступ до магістратури за спеціальністю 082 Міжнародне право.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ЕКЗАМЕНУ:

Міжнародне право.

1. Поняття і сутність міжнародного права. Функції міжнародного права.
2. Загальна характеристика системи і структури міжнародного права.
3. Джерела міжнародного права. Ст. 38 Статуту Міжнародного Суду ООН про джерела міжнародного права.
4. Міжнародний звичай у сучасному міжнародному праві.
5. Поняття та характерні риси норм міжнародного права. Значення норм міжнародного “м`якого права”.
6. Класифікація міжнародно-правових норм.
7. Правовий зміст і характеристика основних принципів міжнародного права.
8. Співвідношення міжнародного та національного права.
9. Суб`єкти міжнародного права.

- 10.Визнання держав та урядів. Теорії визнання. Його форми.
- 11.Правонаступництво держав.
- 12.Міжнародно-правова відповідальність. Підстави та види.
- 13.Сучасна система міжнародно-правових санкцій.
- 14.Види території у міжнародному праві .
- 15.Припинення і призупинення дії міжнародних договорів.
- 16.Стадії укладення міжнародного договору.
17. Загальна характеристика Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 р.
- 18.Поняття та класифікація міжнародних договорів.
- 19.Порядок набрання міжнародним договором чинності.
- 20.Підстави визнання міжнародних договорів недійсними.
- 21.Поняття та сутність права зовнішніх зносин.
- 22.Поняття та система органів зовнішніх зносин.
- 23.Дипломатичний корпус: поняття, статус.
- 24.Дипломатичні привілеї та імунітети.
- 25.Поняття, джерела консульського права.
- 26.Структура і персонал консульських установ.
- 27.Поняття, ознаки міжнародних організацій, класифікація.
- 28.Головні органи ООН.
29. Загальна характеристика спеціалізованих установ ООН.
- 30.Правова природа регіональних організацій, підстави створення і функціонування.
- 31.Поняття права збройних конфліктів і його характерні риси.
- 32.Джерела та принципи права збройних конфліктів.
- 33.Міжнародно-правові наслідки початку війни.
- 34.Міжнародно-правовий захист жертв війни.
- 35.Мирні засоби розв'язання міжнародних спорів.
- 36.Поняття і види міжнародних судових установ.
- 37.Характеристика спеціальних (галузевих)принципів міжнародного морського права.
- 38.Класифікація морських просторів.
- 39.Принцип свободи відкритого моря в сучасному міжнародному праві та його складові.
- 40.Поняття, сутність міжнародного повітряного права.
- 41.Міжнародні організації в галузі цивільної авіації: статус і основні функції.
- 42.Поняття, особливості, суб'єкти та об'єкти міжнародного космічного права.
- 43.Міжнародно-правовий режим космічного простору та небесних тіл.

44. Міжнародно-правова відповідальність за шкоду, заподіяну космічними об'єктами.
45. Міжнародні конференції: поняття та сутність.
46. Міжнародно-правовий режим Антарктики.
47. Захист прав людини у період збройних конфліктів.
48. Правовий режим державних кордонів.
49. Поняття імперативних норм міжнародного права та особливості їх творення.
50. Класифікація міжнародних договорів.
51. Переговори і консультації як мирний засіб розв'язання міжнародних спорів.
52. Держави як основні суб'єкти міжнародного права.
53. Правове регулювання користування повітряним простором.
54. Особливості правосуб'єктності міжнародних організацій.
55. Поняття та види міжнародних злочинів.
56. Поняття та склад території з міжнародним режимом.
57. Поняття та склад державної території.
58. Поняття та види правонаступництва.
59. Порівняльна характеристика міжнародного правового звичаю і міжнародного правового договору.
60. Поняття "міжнародний збройний конфлікт". Збройні конфлікти міжнародного та неміжнародного характеру
61. Учасники збройних конфліктів
62. Міжнародно-правова регламентація закінчення військових дій і стану війни
63. Поняття і види нейтралітету.
64. Види актів міжнародних конференцій і їх правове значення.
65. Визнання уряду у сучасному міжнародному праві.
66. Об'єкти правонаступництва.
67. Європейський Союз як приклад регіональної інтеграційної моделі.
68. Правовий режим континентального шельфу

Міжнародне приватне право

1. Поняття, предмет і система міжнародного приватного права.
2. Метод міжнародного приватного права.
3. Місце міжнародного приватного права у правовій системі.
4. Принципи та функції міжнародного приватного права.
5. Поняття, ознаки, види джерел міжнародного приватного права.
6. Кодифікація міжнародного приватного права.
7. Судова та арбітражна практика окремих країн як джерела міжнародного приватного права.

8. Міжнародний договір як джерело міжнародного приватного права. Види міжнародних договорів.
9. Звичай як джерело міжнародного приватного права. Торгові звичаї.
10. Уніфікація норм міжнародного приватного права. Міжнародні органи, які приймають участь у розробці й прийнятті джерел міжнародного приватного права.
11. Підстави виникнення колізій. Поняття й види колізійних норм.
12. Дія імперативних норм законодавства України, що регулює відносини з іноземним елементом.
13. Основні види колізійних прив'язок (формул прикріплення).
14. Кваліфікація в міжнародному приватному праві.
15. Встановлення змісту і застосування іноземного права.
16. Поняття зворотнього відсилання і відсилання до третього закону.
17. Принцип взаємності і реторсії.
18. Обхід закону в міжнародному приватному праві.
19. Застереження про публічний порядок в міжнародному приватному праві.
20. Фізична особа як суб'єкт міжнародного приватного права.
21. Юридична особа як суб'єкт міжнародного приватного права.
22. Правове регулювання діяльності іноземних юридичних осіб в Україні.
23. Транснаціональні компанії як суб'єкти міжнародних приватних правовідносин.
24. Правовий статус офшорних компаній як суб'єктів міжнародних приватних правовідносин.
25. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права.
26. Колізійні питання права власності в міжнародному приватному праві.
27. Виникнення і припинення права власності. Закон, що визначає право власності на рухоме і нерухоме майно.
28. Правовий режим власності іноземців та іноземних юридичних осіб в Україні.
29. Правовий режим власності іноземних держав в Україні.
30. Правовий режим інвестування українських юридичних осіб і громадян за кордоном.
31. Правове регулювання відкриття резидентами України рахунків в іноземних банках.
32. Правове регулювання іноземних інвестицій в Україні. Поняття іноземних інвестицій і їх види.
33. Джерела правового регулювання іноземних інвестицій в Україні.
34. Принципи, що визначають правовий режим іноземних інвестицій й інвестиційна політика держав.

35. Поняття і види інтелектуальної власності.
36. Основні принципи, суб'єкти та строки міжнародної охорони авторських прав.
37. Основні принципи, суб'єкти та строки міжнародної охорони суміжних прав.
38. Основні принципи, суб'єкти та строки міжнародної охорони промислової власності.
39. Механізм охорони промислової власності у міжнародному приватному праві.
40. Міжнародно-правова охорона прав на способи індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Міжнародна система реєстрації товарних знаків.
41. Правове регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві. Поняття зовнішньоекономічного договору (контракту).
42. Елементи зовнішньоекономічного договору. Форма зовнішньоекономічного договору.
43. Порядок укладання міжнародних комерційних договорів.
44. Поняття види й джерела регулювання міжнародних перевезень. Колізійні й матеріальні норми щодо позовної давності.
45. Регулювання умов постачань товарів. Базисні умови постачань (ІНКОТЕРМС). Сфера регулювання і різновиди.
46. Правове регулювання грошових зобов'язань, що впливають із зовнішньоекономічних договорів.
47. Міжнародно-правова уніфікація розрахункових відносин по зовнішній торгівлі. Уніфіковані правила по ІНКАССО.
48. Поняття позадоговірних зобов'язань у міжнародному приватному праві.
49. Колізійні питання спадкового права.
50. Правове регулювання спадкування іноземцями в Україні.
51. Правове регулювання спадкування громадянами України за кордоном.
52. Колізійні питання трудового права. Кодекс законів про працю України щодо регулювання трудових відносин громадян, які працюють поза межами держави.
53. Умови і порядок працевлаштування іноземців в Україні.
54. Українське законодавство про пенсійне забезпечення громадян України, які знаходяться за кордоном і іноземців, які знаходяться в Україні.
55. Колізійні питання сімейно-правових відносин.
56. Укладення шлюбів між громадянами України й іноземцями в Україні.
57. Шлюб між громадянином України й іноземцем, укладений поза межами України.
58. Порядок й особливості розірвання шлюбу між громадянином України й іноземним громадянином в Україні.

59. Правове регулювання особистих і майнових відносин між подружжям в міжнародному приватному праві.
60. Регулювання відносин між батьками і дітьми в міжнародному приватному праві.
61. Правове регулювання усиновлення в міжнародному приватному праві.
62. Правове регулювання опіки і піклування в міжнародному приватному праві. Визнання опіки і піклування, встановленої поза межами України.
63. Поняття міжнародного цивільного процесу.
64. Визначення підсудності цивільних справ з іноземним елементом. Основні системи визначення підсудності.
65. Процесуальний стан іноземних громадян і іноземних юридичних осіб в українському цивільному процесі.
66. Процесуальний стан іноземної держави і її дипломатичних представництв в Україні.
67. Виконання доручень іноземних установ юстиції. Правове регулювання виконання іноземних судових доручень в Україні.
68. Гаазька конвенція з питань цивільного процесу 1954 р. Роль угод про правову допомогу.
69. Здійснення нотаріальних дій щодо справ з іноземним елементом. Поняття легалізації. Апостиль.
70. Поняття зовнішньоторговельного арбітражу. Правове положення і види третейських (арбітражних) судів.
71. Інституційний зовнішньоторговельний арбітраж і арбітраж ad hoc.
72. Типовий договір ЮНСІТРАЛ про міжнародний торговий арбітраж.
73. Арбітражний регламент Європейської економічної комісії ООН.
74. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України.
75. Регламент Морської арбітражної комісії при торгово-промисловій палаті України.
76. Значення і зміст арбітражного застереження.
77. Визнання і виконання іноземних арбітражних рішень.

Конституційне (державне) право зарубіжних країн

1. Конституційне право зарубіжних країн як галузь права, наука та навчальна дисципліна.
2. Предмет і метод конституційного права.
3. Система конституційного права.
4. Поняття і особливості конституційно-правових норм.
5. Види конституційно-правових норм.

6. Конституційно-правові відносини, їх сутність та характерні риси.
7. Характеристика суб'єктів конституційно-правових відносин. Об'єкти конституційно-правових відносин.
8. Джерела конституційного права зарубіжних країн.
9. Конституційно-правові засади суспільної системи зарубіжних країн.
10. Поняття конституційного права зарубіжних країн як науки, її предмет і методи.
11. Поняття конституційного права зарубіжних країн як навчальної дисципліни, її структура.
12. Політичні системи зарубіжних країн.
13. Роль політичних партій у політичній організації суспільства зарубіжних країн.
14. Партійні системи.
15. Основні функції політичних партій.
16. Класифікація політичних партій зарубіжних країн.
17. Інституціоналізація політичних партій в зарубіжних країнах.
18. Ідеологія соціалістичних, соціал-демократичних партій у зарубіжних країнах.
19. Загальна характеристика конституцій зарубіжних країн.
20. Поняття конституції. Юридичні властивості конституції.
21. Класифікація конституцій.
22. Співвідношення конституцій та дійсності.
23. Еволюція конституцій в зарубіжних країнах.
24. Порядок прийняття конституцій та внесення до них змін.
25. Інститут конституційного контролю в зарубіжних країнах, його сутність та оцінка. Порядок формування органів конституційного нагляду в США, ФРН, Росії, Франції.
26. Види конституційного контролю.
27. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в зарубіжних країнах: поняття та види.
28. Елементи конституційно-правового статусу людини та громадянина в зарубіжних країнах.
29. Поняття та принципи громадянства.
30. Способи набуття громадянства.
31. Способи припинення громадянства.
32. Поняття і класифікація прав і свобод людини і громадянина.
33. Поняття і види особистих прав і свобод.
34. Поняття і види політичних прав і свобод.
35. Поняття і види соціально-економічних прав і свобод.
36. Поняття і види культурних прав і свобод.

37. Поняття і класифікація обов'язків людини і громадянина.
38. Різноманітність форм сучасних зарубіжних країн та її причини.
39. Класифікація форм правління сучасних зарубіжних держав.
40. Монархія, її ознаки (показати на прикладах різних держав).
41. Види монархій (показати на прикладах різних держав).
42. Президентська республіка (показати на прикладах різних держав).
43. Парламентарна республіка, її ознаки (показати на прикладах різних держав).
44. Напівпрезидентська республіка як форма правління в зарубіжних країнах (показати на прикладах різних держав).
45. Класифікація форм державного устрою сучасних зарубіжних держав (показати на прикладах різних держав).
46. Унітарна форма державного устрою у зарубіжних країнах (показати на прикладах різних держав).
47. Основні риси зарубіжних федерацій (показати на прикладах різних держав).
48. Автономія в зарубіжних країнах (показати на прикладах Італії, Фінляндії, Данії, Індії, Іспанії, КНР).
49. Поняття політичного режиму та його види.
50. Демократичний режим, його загальні риси й особливості у окремих країнах.
51. Авторитарний політичний режим, його загальні риси.
52. Соціальне призначення і роль виборів в зарубіжних країнах.
53. Поняття виборчого права в об'єктивному і суб'єктивному значеннях.
54. Принципи виборчого права.
55. Абсентеїзм, його причини та оцінка.
56. Поняття виборів, їх оцінка. Види виборів.
57. Форми виявлення нерівності у виборчому праві зарубіжних країн.
58. Поняття та стадії виборчого процесу.
59. Порядок висування кандидатів в депутати, правове регулювання виборчої компанії зарубіжних країн.
60. Поняття виборчої системи. Види виборчих систем.
61. Сутність мажоритарної виборчої системи. Різновиди мажоритарної системи.
62. Пропорційна виборча система (поняття, способи розподілу депутатських місць у середині партійного списку).
63. Поєднання мажоритарної та пропорційної системи в деяких країнах.
64. «Загороджувальний пункт» та його оцінка.
65. Референдум: поняття, сутність, конституційно-правове регулювання.
66. Організація і порядок проведення референдумів.
67. Види референдуму та його правові наслідки.
68. Основні риси, притаманні системі вищих органів влади та управління в зарубіжних країнах.

69. Глава держави: соціальне призначення та політична роль.
70. Функції і компетенція глави держави.
71. Правове положення монарха в зарубіжних країнах.
72. Правове положення президента в зарубіжних країнах. Засоби обрання президента, їх політичне значення.
73. Інститут вето виконавчої влади в зарубіжних країнах. Його види та оцінка.
74. Підстави дострокового припинення повноважень президента.
75. Віце-президент у зарубіжних країнах.
76. Парламент та парламентаризм в зарубіжних країнах.
77. Класифікація зарубіжних парламентів та особливості правового становища палат.
78. Структура палати зарубіжного парламенту. Роль голів партійних фракцій та комітетів у процесі її роботи.
79. Правовий статус постійних комісій (комітетів) парламенту.
80. Функції і компетенція парламенту.
81. Акти парламенту.
82. Статус депутата парламенту.
83. Омбудсман.
84. Основні риси законодавчої процедури в палатах зарубіжних парламентів.
85. Поняття та види уряду.
86. Порядок формування уряду при різних формах правління.
87. Голова уряду та його статус при різних формах правління.
88. Форми контролю за діяльністю уряду. Інтерпеляція.
89. Моделі органів судової влади в зарубіжних країнах.
90. Статус судді в зарубіжних країнах.
91. Моделі органів місцевого самоврядування в зарубіжних країнах.
92. Конституція США 1787 р.
93. Конституція ФРН 1949 р.
94. Конституція Франції 1958 р.
95. Конституція Російської Федерації 1993 р.
96. Конституція КНР 1982 р.
97. Конституція Польщі 1997 р.
98. Конституція Болгарії 1991 р.
99. Конституція Італії 1947 р.
100. Конституція Великобританії.
101. Конституція Японії 1947 р.
102. Конституція Іспанії 1978 р.
103. Конституція Канади 1982 р.
104. Конгрес США.

105. Бундестаг ФРН.
106. Національні збори Франції.
107. Парламент Російської Федерації.
108. Сейм і Сенат Польщі.
109. Парламент Великобританії.
110. Парламент Італії
111. Парламент Іспанії.
112. Парламент Японії.
113. Президент США, його місце у системі вищих державних органів.
114. Канцлер ФРН, його правове положення.
115. Президент ФРН, його правове положення.
116. Президент Франції, його місце у системі вищих державних органів.
117. Президент Росії, його правове положення.
118. Президент Італії.
119. Президент Польщі.
120. Монарх Японії.
121. Кабінет США. Виконавчий апарат при президенті.
122. Кабінет та уряд Великобританії.
123. Правовий статус уряду Франції.
124. Партийна система США.
125. Партийна система ФРН.
126. Партийна система Великобританії.
127. Виборче право та виборча система США. Праймериз.
128. Виборче право та виборча система ФРН.
129. Американський федералізм. Правове становище штатів.
130. Федеративна форма державного устрою Німеччини.

Критерії оцінювання відповіді абітурієнта на екзамені:

Екзамен проходить у письмовій формі, у варіанті екзаменаційного завдання 100 тестових питань, до кожного з яких пропонується 4 варіанти відповідей, один з яких правильний. Кожна правильна відповідь оцінюється в один бал. Загальна оцінка за екзамен складається із суми балів за відповіді на усі питання.

Затверджено Вченою радою юридичного факультету
протокол № 8 від 23.02.2017 р.

Голова Вченої ради юридичного факультету

Т.Є. Кагановська